

از سری کتاب‌های گروه مؤلفین اندیشمند

فارسی پایه پنجم

تیزهوشان اندیشمند

قابل استفاده‌ی داوطلبان ورود به مراکز
استعدادهای درخشان و دیگرمدارس نمونه‌ی کشور

شامل :

درس‌نامه‌ی فارسی + نکات تستی +

۹۰۰ پرسش چهار گزینه‌ای به همراه پاسخ تشریحی

ناشر: تندیس نقره‌ای اندیشمند

فهرست مطالب

عنوان مطلب

صفحه

فصل ۱: زبان و الفبای فارسی

زبان فارسی	۱۲
الفبای فارسی	۱۲
کلمه‌های معادل	۱۲
یک واژه با چند معنی	۱۲
واژه‌های متشابه	۱۳
پرسش‌های چهارگزینه‌ای فصل اول	۱۴

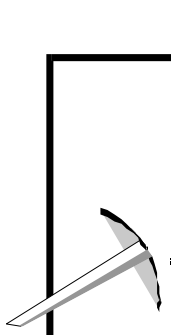
فصل دوم: اسم

اسم	۱۹
مفرد	۱۹
جمع	۱۹
اسم جمع	۲۰
جمع مکسر	۲۱
اسم ساده و اسم غیر ساده	۲۲
فرق گذار و گزار	۲۴
فرق بنام و به‌نام	۲۴
پرسش‌های چهارگزینه‌ای فصل دوم	۲۵

فصل سوم: جمله

جمله	۳۷
------	----

فهرست مطالب

صفحه	عنوان مطلب
۳۷	انواع جمله
۳۸	ساخت جمله
۳۸	قواعد حذف فعل
۳۹	پرسش‌های چهارگزینه‌ای فصل سوم
	فصل چهارم: کلمه‌های مترادف، متضاد، متشابه و هم‌خانواده
۴۴	کلمه‌های مترادف
۴۴	کلمه‌های متضاد
۴۴	کلمه‌های متشابه
۴۵	کلمه‌های هم‌خانواده
۴۵	معنی و مفهوم عبارت
۴۶	پرسش‌های چهارگزینه‌ای فصل چهارم
	فصل پنجم: نهاد، گزاره، فاعل
۸۰	نهاد و گزاره
۸۰	فاعل
۸۱	راه تشخیص فاعل
۸۲	پرسش‌های چهارگزینه‌ای فصل پنجم
	فصل ششم: اصطلاحات ادبی
۹۰	مصراع و بیت

فهرست مطالب

صفحه

عنوان مطلب

۹۰	قافیه
۹۰	ردیف
۹۱	غزل
۹۱	کلمه‌های مخفف
۹۱	ضرب‌المثل
۹۲	کنایه
۹۲	جان بخشی به اشیا (تشخیص)
۹۲	نثر
۹۲	نثر عادی
۹۴	نثر ادبی
۹۳	حکایت
۹۴	پرسش‌های چهارگزینه‌ای فصل ششم
	فصل هفتم: نگارش فارسی
۱۰۴	نگارش فارسی
۱۰۶	پرسش‌های چهارگزینه‌ای فصل هفتم
	فصل هشتم: فعل
۱۱۳	فعل
۱۱۳	اقسام فعل از نظر زمان
۱۱۳	مصدر

فهرست مطالب

صفحه	عنوان مطلب
۱۱۳	شناسه‌ی فعل
۱۱۴	صورت‌های صرف فعل
۱۱۴	بن فعل
۱۱۵	زمان گذشته (ماضی)
۱۱۵	ماضی ساده
۱۱۵	ماضی نقلی
۱۱۵	ماضی استمراری
۱۱۶	ماضی التزامی
۱۱۶	ماضی بعید
۱۱۷	زمان حال (مضارع)
۱۱۷	مضارع اخباری
۱۱۷	مضارع التزامی
۱۱۷	فعل امر
۱۱۸	فعل نهی
۱۱۸	زمان آینده (مستقبل)
۱۱۸	اقسام فعل از لحاظ ساختمان
۱۱۹	راه تشخیص فعل ساده از مرکب
۱۲۰	پرسش‌های چهارگزینه‌ای فصل هشتم

فهرست مطالب

صفحه	عنوان مطلب
	فصل نهم: مفعول
۱۲۷	مفعول
۱۲۸	پرسش‌های چهارگزینه‌ای فصل نهم
	فصل دهم: ضمیر
۱۳۴	ضمیر
۱۳۴	ضمیرهای منفصل (جدا)
۱۳۵	پرسش‌های چهارگزینه‌ای فصل دهم
	فصل یازدهم: (موصوف و صفت) و (مضاف و مضاف الیه)
۱۳۸	موصوف و صفت
۱۳۸	صفت‌های پسین
۱۴۱	مضاف و مضاف الیه
۱۴۱	روش‌های تشخیص موصوف و صفت از مضاف و مضاف الیه
۱۴۲	پرسش‌های چهارگزینه‌ای فصل یازدهم
	فصل دوازدهم: قید
۱۵۲	قید
۱۵۲	اقسام قید
۱۵۴	پرسش‌های چهارگزینه‌ای فصل دوازدهم

فهرست مطالب

عنوان مطلب

صفحه

پاسخ نامه‌ی تشریحی

۱۵۸	..... پاسخ نامه‌ی تشریحی فصل اول
۱۶۲	..... پاسخ نامه‌ی تشریحی فصل دوم
۱۷۰	..... پاسخ نامه‌ی تشریحی فصل سوم
۱۷۲	..... پاسخ نامه‌ی تشریحی فصل چهارم
۱۸۷	..... پاسخ نامه‌ی تشریحی فصل پنجم
۱۹۱	..... پاسخ نامه‌ی تشریحی فصل ششم
۱۹۶	..... پاسخ نامه‌ی تشریحی فصل هفتم
۱۹۹	..... پاسخ نامه‌ی تشریحی فصل هشتم
۲۰۳	..... پاسخ نامه‌ی تشریحی فصل نهم
۲۰۶	..... پاسخ نامه‌ی تشریحی فصل دهم
۲۰۷	..... پاسخ نامه‌ی تشریحی فصل یازدهم
۲۱۳	..... پاسخ نامه‌ی تشریحی فصل دوازدهم
۲۱۵	..... واژه نامه
۲۲۶	..... اعلام

فصل اوّل

زبان
و الفبای فارسی

زبان فارسی

همان‌طور که می‌دانید در هر کشوری مردم به زبان خاص خود سخن می‌گویند. این زبان همان زبانی است که آن را از کودکی فرا گرفته‌اند. زبان رسمی کشور عزیز ما ایران زبان فارسی است که باید آن را به درستی و قواعد آن را فرا بگیریم. مجموعه‌ی قواعد زبان را «دستور» می‌گویند.

نکته: مجموع قاعده‌های هر زبانی را به فارسی، دستور و به عربی صرف و نحو و در بعضی از زبان‌های اروپایی، گرامر می‌گویند.

الفبای فارسی

چند سالی است که در آزمون‌های مدارس تیزهوشان و یا ورودی‌های مدارس ممتاز و نمونه‌ی کشور از ترتیب حروف الفبایی پرسش به عمل آمده است. پس به خاطر سپردن حروف الفبای فارسی که در زیر آمده است یک ضرورت به حساب می‌آید.

حروف الفبای فارسی عبارت‌اند از: «ا، ب، پ، ت، ث، ج، چ، ح، خ، د، ذ، ر، ز، ژ، س، ش، ص، ض، ط، ظ، ع، غ، ف، ق، ک، گ، ل، م، ن، و، ه، ی».

نکته: حرف‌های «پ، چ، ژ، گ» مخصوص زبان فارسی هستند و این حروف به هیچ وجه در زبان عربی دیده نمی‌شوند.

نکته: به خاطر استفاده از کلمه‌های عربی، حرف همزه (ء) نیز وارد زبان فارسی شده است، که البته جزو حرف‌های اصلی الفبای فارسی نمی‌باشد.

کلمه‌های مُعادل

امروزه برای بعضی از کلمه‌هایی که از زبان بیگانه وارد زبان فارسی شده‌اند، کلمه‌ی جایگزین ساخته‌اند. که به این کلمه‌ها، کلمه‌های مُعادل می‌گویند. مانند:

* پراگراف ← بند	* پراتنز ← کمانک	هلی کوپتر ← بالگرد
* کاپ ← جام	* کلینیک ← درمانگاه	کامپیوتر ← رایانه
* پرینتر ← چاپگر	* کُد ← شناسه	آدرس ← نشانی
* ترمینال ← پایانه	* کوپن ← کالا برگ	اتومبیل ← خودرو
* سوبسید ← یارانه	* اتوبان ← بزرگ‌راه	پارک ← بوستان

یک واژه با چند معنی

بعضی از واژه‌ها دارای چند معنی می‌باشند. این واژه‌ها در جمله‌های گوناگون، معانی متفاوتی دارند. مانند:

مهر ← (محبت) ← بابک پدری با مهر و محبت دارد.

مهر ← (ماهی از سال) ← روز اول ماه مهر مدارس باز می‌شوند.

مهر ← (خورشید) ← ساقه‌های طلایی در زیر انوار مهر می‌درخشند.

واژه‌های متشابه

در زبان فارسی بعضی از کلمه‌ها از نظر تلفظ یکسان هستند اما از دو نظر با هم فرق دارند.

۱- معنا

۲- شکل املائی مانند:

خوار = کم ارزش و کوچک
خار = تیغ

خاست = بلند شدن
خواست = میل ، طلب ، آرزو

۱- چنان چه کلمه‌های زیر به ترتیب الفبایی مرتب شده باشند، کدام کلمه به جای (*) قرار می‌گیرد؟

« پرچم - جهاد - (*) - ذرت - گرفتار - نادر »

- (۱) شمال (۲) درخت (۳) غار (۴) یاور

۲- در کدام گزینه کلمه‌ها به ترتیب حروف الفبایی مرتب شده‌اند؟

- (۱) دانشگاه، دانشجو، دانشخواه و دانشمند
(۲) دانشجو، دانشخواه، دانشگاه و دانشمند
(۳) دانشمند، دانشگاه، دانشخواه و دانشجو
(۴) دانشخواه، دانشجو، دانشمند و دانشگاه

۳- در فرهنگ لغت، کدام کلمه زودتر از بقیه آمده است؟

- (۱) شادمان (۲) شاهنامه (۳) شاهد (۴) شایسته

۴- در کدام دسته از کلمه‌های زیر ترتیب الفبایی رعایت شده است؟

- (۱) احتیاط، احمر، ارمغان و ارتعاش
(۲) احمر، احتیاط، ارتعاش و ارمغان
(۳) احتیاط، احمر، ارتعاش و ارمغان
(۴) احتیاط، ارتعاش، احمر و ارمغان

۵- اگر خواسته باشیم در لغت نامه معنی کلمه‌های زیر را پیدا کنیم، کدام یک از کلمه‌های زیر را زودتر می‌توانیم ببینیم؟

- (۱) مهر (۲) مطمئن (۳) مُعطل (۴) مصائب

۶- در کدام یک از گزینه‌های پایین، واژه‌ها دارای ترتیب الفبایی درست هستند؟

- (۱) ارس، ارومیه و اروپا
(۲) فرسوده، فراوان و فرومایه
(۳) ناراست، نارو و ناروا
(۴) گلستان، گلشن و گلدان

۷- چنان چه کلمه‌های زیر به ترتیب حروف الفبایی مرتب شده باشند، کدام کلمه به جای (*) قرار می‌گیرد؟

«تقاطع - جرئت - دباغ - زمزمه - (*) - صبور - غریب - لاحول»

- (۱) سپهر (۲) بوم (۳) تحقیق (۴) انگیزه

۸- اگر کلمه‌های زیر در کتاب لغت نامه آمده باشند، کدام گزینه می‌تواند در جای خالی قرار بگیرد؟

«بی پروا، بی قواره، .....، بی نیاز و بی همتا»

- (۱) بی قرار (۲) بی تاب (۳) بی کران (۴) بی درنگ

۹- اگر بخواهیم کلمه‌های «حیرت، حفره، حاجت و حریق» را به ترتیب حروف الفبایی بنویسیم، ترتیب آن در کدام گزینه

درست آمده است؟

- (۱) حفره، حاجت، حیرت و حریق
(۲) حاجت، حیرت، حفره و حریق
(۳) حاجت، حریق، حفره و حیرت
(۴) حریق، حیرت، حفره و حاجت

تیزهوشان اندیشمند

۱۰- در کدام گزینه از زبان نوشتاری استفاده نشده است؟

- (۱) کسی که با کسی دل داد و دل بست
 (۲) نمی‌دونم پدر بید یا برادر
 (۳) قضا را در آن سال، از آن خوب شخم
 (۴) اگر آمد شدن را ره ببندند
 به آسونی نمی‌تونه کُشه دست
 خوشش باشه هر اون که یاد من کرد
 ز هر تخم، برخاست هفتاد تخم
 همون راه محبت کی توان بست

۱۱- کدام سری از کلمه‌های زیر همگی فارسی هستند؟

- (۱) قشنگ، پژمرده و گل‌دان
 (۲) مظلوم، عابد و قشنگ
 (۳) دبستان، گل و عاشق
 (۴) سعادت، صورت و درس

۱۲- کدام یک از کلمه‌های زیر از زبان عربی وارد زبان فارسی شده است؟

- (۱) دست (۲) دریا (۳) مکتب (۴) چنگ

۱۳- بهترین راه برای آگاهی از پاسخ پرسش‌ها چیست؟

- (۱) مراجعه به کتاب
 (۲) پرسش از دوستان و بستگان
 (۳) مراجعه به روزنامه
 (۴) پرسش از پدر و مادر

۱۴- کدام دسته از کلمه‌های زیر همگی فارسی هستند؟

- (۱) پرچم، ژاله و چنگ
 (۲) گیره، چنگال و مراجعه
 (۳) صابر، مدرّس و عابد
 (۴) روزنامه، گل و ظاهر

۱۵- به مجموع قاعده‌های زبان در کشور عربستان سعودی چه می‌گویند؟

- (۱) لغت‌نامه (۲) صرف و نحو (۳) دستور (۴) گرامر

۱۶- کدام گزینه واژه‌های فارسی دارد؟

- (۱) عامل (۲) ماشین (۳) رایانه (۴) آدرس

۱۷- کدام گزینه واژه‌های فارسی دارد؟

- (۱) تمبر (۲) سؤال (۳) پاسخ (۴) سایز

۱۸- برای شمارش هواپیما و رادیو به ترتیب از واحدهای .....و..... استفاده می‌شود.

- (۱) فروند- تخته (۲) دستگاه- فروند
 (۳) فروند- دستگاه (۴) تخته- دستگاه

۱۹- با شنیدن کلمه‌ی دریا، چه واژه‌هایی در ذهن ما تداعی می‌شود؟

- (۱) ماهی، صدف، رودخانه و کوه
 (۲) رودخانه، جنگل، خانه و رود
 (۳) ماهی، ساحل، موج و صدف
 (۴) ماهی، جنگل، رودخانه و قلّه

۲۰- با شنیدن واژه‌ی سعدی، چه واژه‌ای در ذهن ما تداعی نمی‌شود؟

- (۱) شاعر (۲) فیلم (۳) سروده (۴) شعر

فارسی پایه پنجم

۲۱- مُعادل فارسی کدام یک از گزینه‌های زیر به درستی نوشته نشده است؟

- (۱) پاراگراف ← روزنامه (۲) هلی‌کوپتر ← بالگرد (۳) آدرس ← نشانی (۴) کامپیوتر ← رایانه

۲۲- مُعادل فارسی کدام واژه درست نوشته نشده است؟

- (۱) پرانتز ← کمانک (۲) سایز ← اندازه
(۳) ترمینال ← فرودگاه (۴) فاکس ← نمابر

۲۳- در کدام گزینه واحد شمارش وسیله اشتباه آمده است؟

- (۱) فرش ← تخته (۲) خودرو ← فروند
(۳) جوراب ← جفت (۴) کتاب ← جلد

۲۴- معادل فارسی کدام کلمه درست نوشته شده است؟

- (۱) پارک ← بوستان (۲) پاراگراف ← صفحه
(۳) سوبسید ← رایانه (۴) کامپیوتر ← یارانه

۲۵- معادل کلمه‌های گوپن و اتوبان در زبان فارسی به ترتیب کدام است؟

- (۱) کالابریک و بزرگراه (۲) یارانه و بزرگراه
(۳) یارانه و دورنگار (۴) کالابریک و دورنگار

۲۶- کدام یک از واژه‌های زیر فارسی نمی‌باشد؟

- (۱) کوتاه (۲) مشکل (۳) گرما (۴) پرش

۲۷- کدام یک از واژه‌های زیر فارسی است؟

- (۱) سؤال (۲) مُجَلَّل (۳) دانا (۴) جواب

۲۸- در کدام گزینه حروف الفبای فارسی به ترتیب نیامده است؟

- (۱) ث-ج-چ-ح (۲) م-ن-ه-و
(۳) ژ-س-ش-ص (۴) ق-ک-گ-ل

۲۹- کدام یک از کتاب‌های زیر فرهنگ لغت نمی‌باشد؟

- (۱) فرهنگ سخن (۲) فرهنگ فارسی مُعین
(۳) لغت‌نامه‌ی دهخدا (۴) دایرة‌المعارف مُصاحَب

۳۰- کدام یک از دایرة‌المعارف‌های معروف فارسی است؟

- (۱) فرهنگ فارسی معین (۲) لغت‌نامه‌ی دهخدا
(۳) فرهنگ سخن (۴) دانش‌نامه‌ی جهان اسلام

۳۱- اوّلین ماه از سال‌های قمری، شمسی و میلادی به ترتیب کدام است؟

- (۱) محرم، فروردین و ژانویه (۲) صفر، مهر و ژانویه
(۳) محرم، فروردین و اکتبر (۴) صفر، مهر و اکتبر

تیزهوشان اندیشمند

۳۲- اگر کلمه‌های مصراع، «غافلی، ای عاشق بی‌صبروتاب» را به ترتیب حروف الفبایی مرتب کنیم، چهارمین کلمه کدام است؟

- (۱) غافلی (۲) تاب (۳) بی‌صبر (۴) عاشق

۳۳- در کدام کتاب نمی‌توانیم معنی لغت «پوزخند» را پیدا کنیم؟

- (۱) فرهنگ معین (۲) فرهنگ نامه‌ی کودکان
(۳) فرهنگ سخن (۴) لغت نامه‌ی دهخدا

۳۴- کدام کلمه در لغت‌نامه دیرتر نوشته می‌شود؟

- (۱) سربه‌سر (۲) سربه‌راه (۳) سربه‌هوا (۴) سربه‌زیر

۳۵- به نظر شما شکل گفتاری کدام کلمه با شکل نوشتاری آن فرقی ندارد؟

- (۱) نمی‌دانم (۲) نمی‌توانی (۳) خندید (۴) آسان

۳۶- کدام یک از کلمه‌های زیر به دو شکل خوانده نمی‌شود؟

- (۱) مهر (۲) سم (۳) عالم (۴) هوا

۳۷- کدام یک از کلمه‌های زیر بیش از یک معنی ندارد؟

- (۱) نزد (۲) سیر (۳) شیر (۴) مهر

۳۸- کدام واژه با واژه‌های دیگر ارتباط ندارد؟

- (۱) ساج (۲) آلاله (۳) نارون (۴) بید

۳۹- کدام کلمه در لغت‌نامه قبل از سه کلمه‌ی دیگر می‌آید؟

- (۱) یادبود (۲) یادواره (۳) یادمان (۴) یادآوری

۴۰- در کدام گزینه ترتیب حروف الفبا رعایت شده است؟

- (۱) استقلال، استکبار، استشمام و استفعال
(۲) استکبار، استشمام، استفعال و استقلال
(۳) استقلال، استکبار، استفعال و استشمام
(۴) استشمام، استفعال، استقلال و استکبار

فصل دوم

اسم

اسم

تعریف اسم: کلمه‌ای است که برای نامیدن شخص یا حیوان و یا چیزی به کار می‌رود.
مانند: «سپما، زمین و آهو»

مفرد

تعریف مفرد: اگر اسم بر یک فرد یا چیز دلالت کند، آن را مفرد می‌گویند. مانند:
«درخت، گل و سنگ»

نکته: اسم مفرد در زبان فارسی علامت خاصی ندارد.

جمع

تعریف جمع: اگر اسم بر بیش از یکی دلالت کند، آن را جمع می‌گویند. مانند:
«درختان، گل‌ها و سنگ‌ها»

نکته: علامت جمع در زبان فارسی «ها» و «ان» می‌باشد که به کلمه‌ی مفرد اضافه می‌شود. مانند: «کتاب‌ها، پاها و مردان»

نکته: برای جمع بستن تمام کلمه‌ها می‌توان از «ها» استفاده کرد. مانند:

در + ها ← درها * انسان + ها ← انسان‌ها

نکته: تنها اسم جانداران و برخی اسم‌های دیگر را می‌توان با «ان» جمع بست. مانند:

درخت + ان ← درختان * زن + ان ← زنان

نکته: اگر در آخر اسمی (ه) بیاید، هنگام جمع بستن با «ان» حرف (ه) را برداشته و به جای آن حرف میانجی (گ) را می‌گذاریم.
مانند:

چرنده + ان ← چرندگان * نویسنده + ان ← نویسندگان

واژه + ان ← واژگان * فرشته + ان ← فرشتگان

پرنده + ان ← پرندگان * فرزانه + ان ← فرزندگان

رفته + ان ← رفتگان * برنده + ان ← برندگان

نکته: کلمه‌هایی که به (الف) یا (واو) ختم می‌شوند، هنگام جمع بستن با «ان» بین کلمه و «ان» جمع، حرف (ی) اضافه می‌شود.
مانند:

دانا + ان ← دانایان * جنگجو + ان ← جنگجویان

آشنا + ان ← آشنایان * هنرجو + ان ← هنرجویان

نکته: البته کلمه‌هایی وجود دارند که به آن‌ها (ی) اضافه نمی‌شود. مانند:

بانو + ان ← بانوان * بازو + ان ← بازوان

نکته: در نام مکان‌ها، علامت «ان» نشانه‌ی جمع نیست. مانند: «اصفهان و تهران»

فارسی پایه پنجم

نکته: هرگاه «ان» جمع را از انتهای کلمه برداریم، باید مفرد آن باقی بماند. در غیر این صورت، «ان» نشانه‌ی جمع نیست. مانند بستان (بستان کلمه‌ای مفرد است. و «ان» را نمی‌توانیم از آن جدا کنیم).

نکته: مواظب باشید که هر (الف) و (نون) که در آخر کلمه بیاید، نشانه‌ی جمع نمی‌باشد. گاهی «ان» بر مفهوم زمان و گاهی بر مفهوم مکان دلالت می‌کند. مانند:

بهاران (هنگام بهار)	*	سحرگاهان (هنگام سحر)
گیلان (محل سکونت مردم گیل)	*	بامدادان (هنگام بامداد)

نکته: وقتی آخر کلمه (ه) بیاید و (ه) صدای (ا) ندهد، بهتر است در موقع جمع بستن با «ها»، ها به آن بچسبند. مانند:

چاه + ها ← چاهها	*	راه + ها ← راهها
شاه + ها ← شاهها	*	کلاه + ها ← کلاهها
سیاه + ها ← سیاهها	*	گروه + ها ← گروهها
کاه + ها ← کاهها	*	ماه + ها ← ماهها

نکته: وقتی آخر کلمه (ه) بیاید و (ه) صدای (ا) بدهد، بهتر است در موقع جمع بستن با «ها»، ها به آن نچسبند. مانند:

موزه + ها ← موزه‌ها	*	کوزه + ها ← کوزه‌ها
کوچه + ها ← کوچه‌ها	*	لانه + ها ← لانه‌ها
خانه + ها ← خانه‌ها	*	شانه + ها ← شانه‌ها

نکته: برای جمع بستن بعضی از کلمه‌هایی که از زبان عربی وارد زبان فارسی شده‌اند از «ات» استفاده می‌کنیم. مانند:

خطر + ات ← خطرات	*	تعطیل + ات ← تعطیلات
حشره + ات ← حشرات	*	قطره + ات ← قطرات

نکته: جمع بستن کلمه‌هایی که در اصل فارسی هستند با «ات» کاملاً نادرست است. مانند:

گزارش + ات ← گزارشات (نادرست است).	*	گزارش + ها ← گزارش‌ها (درست است).
دستور + ات ← دستورات (نادرست است).	*	دستور + ها ← دستور‌ها (درست است).
آزمایش + ات ← آزمایشات (نادرست است).	*	آزمایش + ها ← آزمایش‌ها (درست است).
سفارش + ات ← سفارشات (نادرست است).	*	سفارش + ها ← سفارش‌ها (درست است).
فرمایش + ات ← فرمایشات (نادرست است).	*	فرمایش + ها ← فرمایش‌ها (درست است).
گرایش + ات ← گرایشات (نادرست است).	*	گرایش + ها ← گرایش‌ها (درست است).
پیشنهاد + ات ← پیشنهادات (نادرست است).	*	پیشنهاد + ها ← پیشنهاد‌ها (درست است).

اسم جمع

تعریف اسم جمع: اسمی است که در ظاهر مفرد است اما مفهوم جمع دارد. مانند: طایفه، گردان، عده، تیپ، جوخه، خلق، خانواده، مردم، امت، لشکر، ملت، گروه، رَمه، گله، سپاه، رعیت، قافله، کاروان، ایل و دسته.

نکته: اسم جمع را در زبان فارسی و عربی می‌توان جمع بست. مانند:

لشکر ← لشکرها	*	سپاه ← سپاهیان
رعیت ← رعایا	*	قبیله ← قبایل

تعریف جمع مکسر: بعضی از کلمه‌ها در زمان جمع بستن هیچ علامت مشخصه‌ای ندارند، بلکه در شکل مفرد آن‌ها تغییراتی ایجاد می‌شود. البته این نوع جمع بستن مخصوص زبان عربی است و هیچ ربطی به زبان فارسی ندارد. در این جا به معرفی تعدادی از جمع‌های مکسر که در زبان فارسی رایج هستند، می‌پردازیم:

مفرد	جمع	مفرد	جمع
ادب	آداب	طرف	اطراف
ادیب	أدبا	عمق	اعماق
اثر	آثار	عالم	علما
اسیر	أسرا	علم	علوم
اسم	اسامی	علامت	علائم
اسطوره	اساطیر	علت	علل
امیر	أمرأ	عقیده	عقاید
امر	اوامر	عمل	اعمال
امام	ائمه	عید	اعیاد
اصل	اصول	عنصر	عناصر
افق	آفاق	عاطفه	عواطف
بیت	ابیات	عضو	اعضا
تاجر	تجّار	عبارت	عبارات
تصویر	تصاویر	عجیب	عجایب
جد	اجداد	فقیه	فقها
جانب	جوانب	فن	فنون
جزیره	جزایر	فکر	افکار
جیل	جبال	فریضه	فرايض
جریمه	جرايم	فعل	افعال
حادثه	حوادث	فقیر	فقرا
خشم	احشام	قاعده	قواعد
حکیم	حکما	قرن	قرون
حکم	احکام	قانون	قوانین
حاکم	حکّام	قله	قلل
حاشیه	حواشی	قطر	اقطار
حس	حواس	کتاب	کتب
حق	حقوق	مثل	امثال
حرف	حروف	معدن	معادن
حقیقت	حقایق	موج	امواج
خزینه	خزائن	مرکز	مراکز
خبر	اخبار	موقع	مواقع